

fiscum venire non possit ius patronatus, sed ad suos heredes & descendentes. De quibus & aliis opportunis in materia late nouissimè agit Tho. Sanchez in Decalog. precept. lib. 2. cap. 19. à numer. 2. usque ad 17. qui est videndus quoties opus fuerit.

S V M M A R I V M.

- 1 Emphyteusis an transeat in fiscum, confiscatis bonis emphyteuticis & per totam quaestionem.
- 5 Emphyteusis Ecclesiastica ad heredes extraneos non transit, & n. 7. cum seqq.
- 6 Ea, quae ad extraneos heredes non transeunt, nec etiam in fiscum, qui in bonis confiscatis loco extraneos heredes habetur.
- 9 Authent. de alienatione & emphyteusi, §. si vero contigerit el. 1. collati. intellectus.
- 10 Confiscatio emphyteusi propter crimen domini directi ipsius cum reliquis eius bonis, emphyteuta soluet pensionem fisco, quam domino soluebat.
- 11 Commoditas & usufructus emphyteusis Ecclesiastica, durante vita emphyteuta delinquentis, transit in fiscum, sed contrarium, num. 13. Idem in bonis feudaliibus, ut in n. 14.

An emphyteusis, confiscatis bonis emphyteuta, transeat in fiscum?

Q V A E S T I O XXXVIII.

VERUM etiam, an emphyteusis concessa priuato, vel Ecclesiae confiscatis bonis emphyteuta transeat in fiscum? Et in hac quaestione prius agemus de emphyteuta priuati, postea de emphyteuta Ecclesiae.

1 Circa primum aliqui simpliciter dicunt, quod bona emphyteutica non transeant in fiscum. Sed nihilominus Bart. in l. si finita, §. si de uelitalibus, n. 6. ff. de damn. infect. ita distinguit in hac specie emphyteuta priuati, ut si quidem ex natura conuentionis, siue inuestiturae est transitoria ad extraneos heredes, transit etiam in fiscum: si uero non est transitoria ad extraneos heredes, non transit quoque in fiscum. Est communis secundum Apostillam ad Angel. de malef. uerbo eius bona, n. 16. ut refer Clar. §. emphyteusis, quest. 29. in princ. ubi ipse resoluit cum communi, quod siquidem emphyteusis est simpliciter concessa priuato, non uidetur dubitandum quin transeat in fiscum, sicut et alia bona ipsius delinquentis. Si uero in ipsa concessione apposta sint aliqua uerba, ex quibus appareat coherentes noluisse emphyteusim ad extraneos heredes transire, tunc non transit in fiscum, qui habetur loco extranei heredis: est communis ut cum Clar. & aliis affirmat D. Mol. lib. 4. de Hispan. primog. c. 11. n. 4. Eandem distinet. Bart. testatur comunem & sequitur alios allegans Farin. in suis qq. crim. 1. p. q. 25. de delict. & p. n. 59. & 60. sequitur etiam eam plures citans Peregr. de iure fise. lib. 5. tit. 1. n. 120. Et iuxta praemissa distinctione comunem intelligo Quemad. 9. 11. & Simanc. in suis insub. Catholic. tit. 9. n. 97. emphyteusim hominis priuati in fiscum transire propter haeres. emphyteuta, sed ius suum integro domino conferuari, quia fiscus in ius pri-

uati succedit. Hoc namque tunc procedit iuxta praecedentem communem resolutionem, quando emphyteusis priuata transitoria erat, vel transire poterat ad extraneos heredes, aliter secus.

Nihilominus tamen nouissimus Cantero in 3 quest. crim. e. 1. de har. ap. ff. de n. 46. vers. sed certe, pag. 403. tenet contra praedictam resolutionem, credens quod licet in emphyteusi priuati sit clausula quod transeat ad haeres. extraneos, adhuc tamen non transeat in fiscum confiscatis bonis emphyteuta, & a fortiori si nihil est dictum, sed consolidatur dominium vile cum dominio directo. Affirmans praeterea, quod secundum istam opinionem fuit declaratum per Auditores supremi Consilij Inquisitionis in Regnis Hispaniae, ut est instructio in tangentibus ad inuicem bonorum, incip. Quanta à la cosa.

Secus tamen dicit esse idem author ibi n. 48. vers. sed demerendo, in cons. quia propter delictum illius, qui dedit rem censualem, non potest ipsa confiscari, cum nullum habeat tunc ille dominium, sed tantum confiscabitur ius illud quod habet ad accipiendum illam pensionem, & non consolidabitur cum dominio, cum illud ius percipiendi pensionem sit separatum à dominio directo & uili. Propter delictum tamen illius qui accepit censum hoc est rem censualem, bene potest ipsa confiscari, pensio tamen soluetur danti illam rem censualem, prout dicit esse declaratum per instructionem Inquisitionis, fol. 22. §. Ego quoad emphyteusim priuati teneo praedictam communem resolutionem & distinctionem, nisi aliter praxis supremi Consilij Inquisitionis in hoc se habeat, prout haberi dicit Cantero ubi sup. cui standum erit. Quoad rem censualem probo quod idem author dicit.

Quoad secundum, scilicet, emphyteusim Ecclesiae, communis sententia Doctorum est quod non transeat in fiscum propter crimen emphyteuta, Ecclesiae publicatione suorum bonorum dignum, quam tenet Bart. in dicta l. si finita, §. si de uelitalibus, n. 6. ff. de damn. infect. Ruyn. conf. 155. quantum ad casum, n. 10. & 11. uolum. 1. Gigas de crimine lese Majestatis lib. 2. tit. de p. n. comit. crimen lese Majestatis, q. 6. n. 1. & 2. Nellus de bannit. in 1. p. secundis temporis, quest. 34. Dec. conf. 442. n. 29. Martin. Laudens. in tract. de fise. quest. 3. Curt. Sen. conf. 59. Dux. n. 18. in uersiculo, est quoque ueram. Anton. de Butr. conf. 61. stridè non repuso, Plotus consil. crimin. diuers. 130. numer. 67. Ruyn. conf. 24. num. 11. & sequentibus, & conf. 117. col. 2. uolumine 1. ubi de magis communi testatur. De qua etiam testatur idem Ruyn. conf. 161. num. 7. eodem uolumine 1. Socin. consil. 121. num. 18. lib. 4. Franciscus Turza post Alexand. quem allegat in suis communib. opinionib. opinione 147. Augustinus ad Angel. de malef. uerbo & eius bona publicamus, num. 16. Bonacola in communib. opinionib. 13. part. pag. 37. colum. 1. vers. 1. incipit, confiscatis bonis, & iterum pag. 14. colum. 1. vers. 3. incipit confiscari nequeunt bona Ecclesiastica, & hos referens Farinac. d. quest. 25. num. 52. ubi hi duo ultimi hoc ampliant ad eodè procedere, ut neque in contrarium ualeat decretum, seu constitutio alicuius Principis secularis: & probatur haec opinio in c. falicis, §. si qua uero, de p. n. 1. in 6. ubi haereticus priuatus ipso iure feudo & aliis ab Ecclesia receptis, quae libere ad Ecclesias reuertuntur.

Ratio huius receptissimae sententiae est, quoniam Ecclesiastica emphyteusis ad heredes extraneos non transit secundum magis communem Doctorum

Doctorum opinionem, de qua post alios plures quos refert late Iul. Clar. §. emphyteusis, q. 28. vers. 3. est casus & sequentibus, ubi in uers. quidquid tamen transit, cum hac sententia magis communi, quod emphyteusis Ecclesiastica concessa pro se & heredibus, siue cum debitis solemnitatibus, siue sine illis, numquam transit ad extraneos heredes, sed tantummodo ad filios, siue descendentes ipsius recipientis, nisi ultra debitas solemnitates expressè concessa fuerit etiam pro heredibus extraneis, vel si in ipsa inuestitura apposta sint talia uerba, quae hoc importent, puta pro se & quibus dederit, vel pro se & pro heredibus quibuscumque, &c. Et in materia confiscationis bonorum haec est praecipua & principalis regula, quod ea, quae ad extraneos heredes non transeunt nec etiam transeunt in fiscum, qui in bonis confiscatis loco extranei heredis habetur, l. 2. c. ad legem Iul. de vi. l. eorum ff. ad l. Iul. Marcell. in uerbo liberorum ff. de iure patronat. glo. in l. 1. ubi Bald. & alij, c. de bon. qua. lib. est communis, ut plures citans testat. Far. d. q. 25. n. 51.

Nihilominus tamen contrariam sententiam, imò quod emphyteusis Ecclesiastica transeat in fiscum in praemissa specie, tenent plures auctores, & communis uidetur secundum Carol. Ruyn. consil. 23. n. 33. uolum. 5. & in effectu eam uidentur tenere Bart. & alij in d. §. si de uelitalibus, ut refert Iul. Clar. §. emphyteusis, q. 29. in princ. in uers. tu dic. ibi: aliqui uero.

Sed hoc non obstantè praecedens sententia negatiua est tutior: aequior, & magis communis, imò quod fauore Ecclesiae emphyteusis Ecclesiastica in fiscum non transeat, ut affirmat Clar. ibidem in uers. breuiter, & ueror meo iudicio, iuxta d. c. falicis, §. si qua uero. Tum etiam, quia secundum Clar. si aliud diceremus ex eo efficereur conditio ipsius Ecclesiae longe deterior, cum proculdubio fiscus sit potentior quam priuatus, non solum difficultate conueniendi, sed etiam ex infinitis priuilegiis, quae habet, praesertim quia nunquam esset spes caducitatis, cum semper fisco competat restitutio in integrum: neque quod propter finem lineae res ad Ecclesiam reuertetur, quia fiscus nunquam moritur. Neque est aliquo modo uersimile, quod Ecclesia eo animo aliquam rem in emphyteusim concedat, ut possit casus euenire, propter quem ad ipsam res emphyteutica ueterius non reuertatur, quod esset in maximum ipsius Ecclesiae detrimentum.

Quae sententia limitanda aliquibus uidetur in casu, quo ex pacto, uel ex consuetudine, uel ex aliqua Pontificia constitutione emphyteusis Ecclesiastica esset ad extraneos heredes transitoria: tunc namque uidetur ut in fiscum quoque transeat, ut testatur Socin. consil. 266. col. 11. vers. 3. confirmatur, & col. 12. in uers. ex quibus infero, uol. 2. Ruin. d. consil. 155. quantum ad casum col. circa princip. uol. 1. Alex. in l. etiam in princ. col. penult. uers. haec tamen secunda, & ibi Curt. in ap. ff. sol. matrim. cum aliis relatis per Gigant. de crim. les. Majest. q. 6. n. 4. & 5. & late hanc comprobat opinionem respondens contrariis Bosl. n. tit. de bon. public. n. 60. & post eum Bonacola in comm. opin. crim. 2. p. pag. 17. col. 2. uers. 3. in eip. consil. n. nequeunt bona Ecclesiastica, &c. Ex quibus ueror nec haec opinio communis sit, ac proinde tenenda in praxi.

Nihilominus tamen uerius uidetur contra hanc limitationem, ut emphyteusis Ecclesiastica minime transeat in fiscum, etiam quod simus in

casibus in quibus ad heredes extraneos sit transitoria, ut uoluit expressè Clar. ubi supra, d. q. 29. uers. breuiter, ubi, si uero emphyteusis sit ad extraneos transitoria, &c. ex rationibus praedictis ex quibus suo iudicio haec opinio est tutior, & aequior & etiam magis communis: eandem sequitur Farin. d. q. 25. n. 55.

Dato tamen quod limitatio praecedens esset uerior & tenenda tanquam communis, Ecclesia posset intra biennium rem illam emphyteuticam à fisco petere si uellet, iuxta textum in aut. de alien. & emphyteus. §. 1. incip. si uero contigerit el. 1. colat. 9. Erit igitur in arbitrio Ecclesiae an uelit rem ipsam apud fiscum dimittere, aut ab eo auferre, iuxta illam textum & communem opinionem Carol. Ruin. d. consil. 25. num. 33. lib. 5. quam esse magis communem ex ipso proficitur Iul. Clar. ubi supra, sed Ruin. non dicit esse magis communem, sed quod uidetur ea communis, & eam sequitur cum aliis quos refert D. Simanc. de insub. Catholic. tit. 9. num. 104. & 105. Et licet ille textus in d. §. si uero contigerit, uideatur loqui in emphyteusi concessa ab Ecclesia Constantinopolitana, communiter tamen intelligitur ut disponat in concessa etiam à quacumque alia Ecclesia, teste Alex. in d. §. si de uelitalibus, post n. 30. secundum Clar. ubi supra ubi etiam probat, validam esse praedicti textus decisionem, quamuis sit constitutio Imperatoris circa res Ecclesiasticas, cum concedat in hoc priuilegium Ecclesiae, iuxta tradita per Doctores in c. Ecclesia Sancta Maria de constit. Et ita censio tenendum cum hac declaratione, quidquid contrarium late probet Bosl. ubi supra, imò quod quando emphyteusis Ecclesiastica transeat ad extraneos heredes, transeat etiam in fiscum ireuocabiliter, dicens secundum eam alios fuisse iudicatum contra monasterium Sancti Regundi Mediolani: cuius opinione, in hoc contra Clarum sequitur Farin. ubi supra n. 56. dicens se uesicere quomodo Clar. hanc opin. fauore Eccl. dixit magis com. cum re uera ex praerogatis contra Eccl. non solum sit magis communis, & magis à Doctoribus approbata, sed uerior & alius seruata, ut per Bosl. ubi supra. Ego uero cum Clar. censio in hoc in fauorem Ecclesiae circa praedictam opinionem & electionem sibi concessam infra biennium à d. §. si uero contigerit, comm. & magis receptam sent. & ueram, ac proinde tenendam ex d. §. si uero contigerit.

Quod si dominus directus emphyteusis commisit delictum dignum confiscatio. omnium bonorum, confiscabitur dominium directum, & emphyteuta soluet pensionem fisco quam domino soluebat, & habet fiscum pro domino, ut in praxi se uidisse seruari in crimine haeresis affirmat Cantero ubi sup. n. 46. qui n. 44. idem dicit in feudo, quod in emphyteusi.

Secundo limitatur praefata communis sententia negatiua, quae habet quod emphyteusis Ecclesiastica non transeat in fiscum, ut non procedat quando confiscatio bonorum sit à iudice Ecclesiastico, quia tunc in ea uenit etiam emphyteusis Ecclesiastica, ut per Martin. Land. in tractatu de fise. q. 3. qui alios allegat, & sequitur Gigas, de crim. lese. Majestatis lib. 2. tit. de p. n. comit. crim. lese. Majestatis, q. 6. & Farin. d. q. 25. num. 57.

Tertio limitatur, quod in casu, in quo emphyteusis praesertim Ecclesiastica non transeat in fiscum, non tamen prohibetur fiscus durante uita emphyteuta delinquentis percipere fructus &

commoditatem illius domini, quod in emphyteusi habeat ipse emphyteuta delinquens, solvendo tamen annuum canonem directo domino & Ecclesie, cui postmodum mortuo condemnato res emphyteute denoluitur & reuertitur: ita materiam hanc declarat Nellus de harrisis in 1. p. secunda temp. de pan. committ. crim. l. 1. de Maies. q. 6. n. 9. sequitur Farin. d. p. 25. n. 58. dicens facere pro hoc in simili tradita à se n. 34. de bon. fidei commissariis.

23 Ego vero multum dubito de hac tertia limitatione, imò eam non esse veram omnino censeo, sed potius contrarium, scilicet, ut in casu ipsius nò solum tunc non confiscetur emphyteusis quoad illius proprietatem, sed nec etiam quoad commoditatem & vsum fructu durante vita emphyteute delinquentis, sequentibus rationibus & fundamentis. Primo ex textu in d. c. felicit. vers. si qua vero, de pan. in 6. vbi dicitur quod hereticus ipso iure priuatur feudis, locationibus, officio, vel beneficio spirituali vel temporalis, si quæ ab aliquibus Ecclesiis obtinet, quæ sic libere ad Ecclesiam reuertantur, quod Ecclesiasticorum Rectores de ipsis pro sua voluntate disponant: sicut ergo in his nihil est immorari potest, nec uti commoditate horum durante vita heretici. Et eadem ratio militat in emphyteusi Ecclesiarum, ergo & idem ius.

24 Secundo, quia sic videmus quod in casu, in quo bona feudalia non confiscantur (quod regulare est, ut infra statim in q. proxima dicemus) non solum tunc non confiscatur feudum, quoad illius proprietatem, sed nec etiam quoad commoditatem & vsum fructum durante vita feudatarij delinquentis, iuxta veram & communem sententiam, quæ seruatur in praxi, quæ tueri & defendi aduersus nonnullos idem Farinac. d. q. 25. n. 68. 69. & 70. Ergo idem eadem ratione dicendum est in emphyteusi Ecclesiastica, argumento l. illud cum similibus ff. ad legem Aquil. nulla namque congrua ratio differentie in hoc inter emphyteusim Ecclesiasticam & feudum assignari potest, nec eam assignat Farinac. vbi sup. prout assignare deberat, si memor fuisset se contrarium probasse in emphyteusi Ecclesiastica n. 58.

Tertio, quia non obstant tradita à se n. 34. de bon. fidei commissariis, quia eam statim limitauit ipse num. 35. & 36. cum sequentibus, in duobus casibus de quibus ibi per eum, quorum ratio & in nostro quoque militat præcipue cum emphyteusi Ecclesiastica regulariter ad hæredes extraneos non transeat, & sic extra descendentes alienari non possit iuxta communem resolutionem, de qua supra. Et supradictis & aliis opportunis in materia lætè agit nouissimè Thom. Sanchez in Decalogi præcept. lib. 2. cap. 19. à num. 19. vsque ad 38.

SVMMARIVM.

- 1 Bona feudalia an veniant in confiscatione bonorum & num. sequent.
- 2 Feudorum tria sunt genera, de quibus hic.
- 4 Feudum, quod hereticus habuit, non est confiscandum, sed Catholico domino restituendum.

An bona feudalia veniant in confiscatione bonorum vassalli?

QVÆSTIO XXXIX.

VERO præterea an bona feudalia confiscentur, vbi aliàs de iure, vel vigore statutorum bona vassalli delinquentis essent confiscanda, vel ad agnatos aut dominum deuoluantur?

Et in hoc partem negatiuam tenet Bart. in l. si finita, §. si de veltigalibus num. 3. ff. de damno infect. estque communis opinio, vt plures citans testatur Iul. Clarus in §. feudum, quest. 84. in principio, qui tria genera feudorum considerat Primum est de quo vassallus non potest libere disponere sine licentia domini & sine consensu agnatorum, cuiusmodi est feudum antiquum ex pacto & prouidentia. Et huiusmodi feudum, etiam quod vassallus delinquat & eius bona sicut applicentur, nunquam venit in confiscatione bonorum, cuiuscumque generis sit delictum: iniquum enim videtur atque absurdum, quod vassallus possit delinquendo præiudicare domino, aut agnatis, quibus non possit præiudicare alienando. Secundum autem genus feudorum est, de quo vassallus potest cum consensu domini libere disponere etiam in extraneum, in præiudicium filiorum vel agnatorum, & huiusmodi est quodcumque feudum, sub quoque tenore conceptum sit: & hoc casu quoque non confiscatur feudum, sed indistinctè & absolute consolidatur vile dominium cum directo, & sic applicatur domino. Tertium genus feudorum est, de quo vassallus tam in præiudicium domini quam agnatorum poterat libere disponere, puta quia erat concessum pro se & quibuscumque hæredibus, vel pro se & quibus daret, &c. Quæ omnia feuda possunt sine domini licentia in quoscumque etiam extraneos transferri, & tunc applicantur sicut cum cæteris bonis vassalli, si sit idem sicutus qui & domini directi; si verò est alius distinguitur, vt ibi per eum.

Feudum igitur, quod hereticus habuit, non est confiscandum, sed Catholico domino restituendum, textus in cap. felicit. §. si qua vero, de pan. lib. 6. excepto si feudum huiusmodi libere alienari potest in quoscumque etiam extraneos hæredes, vt constat ex supradictis, & tenet etiam alios allegans D. Simanc. de institutione Catholicæ. tit. 9. num. 120. & regulam prædictam negatiuam cum sua limitatione sequitur etiam & communem profertur plures allegans Farinac. in suis questionibus crimin. quest. 25. de delictis & pan. n. 62. & 71. cum sequentibus & Peregr. de iure sisc. lib. 5. tit. 1. num. 106. cum sequentibus. Qui quidem in quampluribus numeris latissime agunt de hac materia, eamque declarant & exornant ampliationibus & limitationibus, & ideo ad eos erit recurrendum quoties ex facto casus acciderit: pro nunc sufficiat resolutio præcedens communis, quæ questionis respondet. Et post hæc scripta de hac materia agit Thom. Sanchez in sua Summa lib. 2. c. 19. n. 39.

SVMMARIVM.

- 1 Confiscatis bonis patris, an confiscetur vsum fructus, quem ipse habet in bonis aduentitijs filij sui familias? per totam questionem. Et num. 7. cum sequentibus, quid de peculio profectitio filij? Et quid, quando bona patris occupantur à sisco propter delictum pecuniarium patris? num. 9.
- 10 Confiscatio bonorum patris non trahitur ad legitimam filiorum ipsius delinquentis. Ampliatur & limitatur pluribus modis, vt in num. 11. cum sequentibus, vsque in finem questionis.

An confiscatis bonis patris confiscetur vsum fructus, quem habet in bonis aduentitijs filij sui familias?

QVÆSTIO XL.

VERO etiam, an confiscatis bonis patris propter ipsius criminem confiscetur etiam eius vsum fructus, quem habet in bonis aduentitijs filij sui familias? per tempore vitæ ipsius patris? Et in hoc sunt duæ opiniones inimicæ sibi contrariæ. Prima habet non confiscari prædictum vsum fructum, sed quod debetur filio & consolidatur cum proprietate secundum Gigantem, qui concordantes adducit de crimine læsæ Maiestatis lib. 2. tit. de pan. committ. crimen læsæ Maiestatis, quest. 13. n. 4. & ante eum Bald. in l. 1. c. de bon. qua. lib. Corn. consil. 208. ad fin. lib. 3. quam sententiam aliquibus rationibus fundat Anton. Gom. licet eam non probet. 2. tom. variat. resolut. de seruit. num. 16. in principio, inter quas illa magis asserere videtur, quod cum hic vsum fructus, quem pater habet in bonis aduentitijs filij, non sit transfusibilis ad hæredes, nec in siscum, quiloquo hæredis habetur, l. 2. c. ad legem Iul. de vi. l. coram. ff. ad legem Iul. Maies. l. 4. ff. de iure patronat. l. 1. & ibi glossa. & communiter Doctores, c. de bon. qua. lib. l. 1. & ibi etiam Bart. & communiter Doctores, ff. de interd. & relog. Sed hæc ratio in sicut est, quoniam etiã hic vsum fructus non transeat ad hæredes & ideo nec ad siscum, sola tamèn commoditas quis prohibet quod non transeat ad filium: sicut potest in quælibet extraneam transire per alienationem, vel locationem vsum fructuarius pro tempore vitæ suæ. l. arboribus, versic. vsum fructuarius ff. de vsum fruct. & ibi communiter Doctores, l. non videtur versic. plane, eodem tit. & ibi etiam glossa ordinaria, & communiter Doctores, textus in l. necessario, §. fin. ff. de peric. & commodo rei vendita, & ibi glossa & communiter Doctores, l. si quis domum, §. 1. ff. locat. §. 1. insit. de vsu & habit. & ibi Faber, & alij Doctores, l. 24. tit. 3. p. 3. & confirmat Ant. Gom. d. c. 15. num. 15.

2 Merito igitur contrariam priori sententiam probat Ant. Gom. d. c. 15. n. 16. versic. sed his non obstantibus, imò quod propter patris delictum confiscetur etiam vsum fructus, quem ipse habet in bonis aduentitijs filij: & esse generale in confiscatione bonorum, vt veniat vsum fructus respectu commoditatis, quem delinquens habet

eius vita durante in bonis alicuius, pro quo est bonus text. in l. si postulatarius, §. subit, ff. de adult. per quem textum ita etiam tradiderunt ibi Bart. & communiter DD. vt plures referens affirmat Ant. Gom. vbi supra, necnon & Fatin. in suis qq. crimin. 1. p. tit. de delict. & pan. q. 24. num. 32. & Petr. Plaça in episcopo delict. lib. 1. c. 22. n. 39. ante med. vers. siquidem patre delinquente, diximus supra alia quæstione quæ dicantur bona heretici.

Sed in hac speciali quæst. de vsum fructu peculij aduentitij filij famil. pro concordia distinguendum est: quod aut patris delictum est tale, per quod ipse patitur maximam vel mediam capitis diminutionem, & consequenter in totum soluitur patria potestas, & tunc qui cessat nomen patris, vsum fructuque dicitur extinctus & cum proprietate consolidatur, l. corruptio, c. de vsum fruct. cum similibus, ideo non publicatur, sed ad filium reuertitur. Si vero delictum non est tale, per quod patria potestas & patris nomen aboleatur, tunc contra, quia vsum fructus seu illius commoditas non est extincta, ideo publicatur ad sisci commodum durante vita patris delinquentis, ita Salic. in l. si quis post hac, §. si quid etiam q. vlt. n. 4. vers. sed nunc quæro, c. de bon. damn. Alex. post Roman. in l. si finita, §. si de veltigalibus, n. 30. vers. circa hac, quæ ponit hic Bart. ff. de damno infect. Curt. Jun. consil. 4. n. 19. Plaça d. c. 1. n. 39. sere in medio, versic. sed pro concilianda Doctorum sententia, pag. 373. in si. Menoch. in 9. remed. rechap. post num. 244. Plot. consil. crimin. diuers. 110. num. 24. tom. 1. quos refert & sequitur Farinac. d. q. 24. n. 33.

Ex qua recepta concordia deducitur pleye, quod in crimine hæresis publicatis bonis patris non publicatur eius vsum fructus, quem habet in bonis sui filij famil. aduentitijs, cum per hæresim commissam à patre filius habeatur pro emancipato, sicque efficiatur filij iuris, & extinguatur vsum fructus patris & consolidatur cum proprietate, textus in c. 2. §. vltim. de heret. lib. 1. in iuncto textu in §. finitur, de vsum fruct. & in specie ita cum Ruin. & Boer. tenet D. Simanc. de instit. Catholicæ. tit. 9. num. 81. & probat lætè Canteram in suis questionibus crimin. in c. 1. de heret. apost. & c. num. 35. & Azued. in l. 1. n. 208. tit. 3. hoc lib. 8. noua collect. Id ipsum eadem ratione erit dicendum in alijs criminibus à patre commissis, ob quæ eius bona publicantur, & ipse patitur maximam, vel mediam capitis diminutionem, ex qua soluitur patria potestas, & sic filius efficiatur sui iuris: quia tunc extinguatur vsum fructus patris, & consolidatur cum proprietate per supradicta.

Peculium autem profectitium filij publicatur publicatis bonis patris ob eius criminem hæresis, vel similiter quia ipse patris peculium est, ita Cyn. Bald. Immol. & Alex. n. 45. cum sequentibus in l. si finita, §. si de veltigalibus, ff. de damno infect. quos refert & sequitur D. Simanc. d. tit. 9. n. 17. Et hæc sententiam lætè comprobat & sequitur Canteram vbi supra, n. 36. vbi numeris sequentibus duobus modis eam limitat. Primo vt non procedat in delictis, ob quæ pater non perdit ciuitatem nec patriam potestatem, sicut perdit ob hæresim. Secundo, vt non procedat quoties talè peculium profectitium esset deputatum ad satisfaciendum creditoribus peculiaribus, refert & sequitur D. Azeu. in d. l. n. 209. tit. 3. lib. 8. noua collect. reg. Et probatur primo supradicta principalis conclusio, quia pater in peculio profectitio habet

haber verum & liberum dominium : ergo cadit in confiscationem iuxta resolutionem veram & communem, de qua supra q. 37. n. 10. Secundo ex textu in l. 1. §. alienatio ff. quando act. de pecul. est anal. in vers. sed si. et. prout eum expendit Alexand. ubi supra.

3 Contrarium tamen opinionem, imò quod peculium profectitium non confiscetur ob crimen patris, sed ipsum remaneat penes filium illud habentem, probat l. 3. §. sed utrum ff. de minor. in vers. nec eo: ubi quod magis interest patri habere peculium quam filio, licet aliquo casu peculium ad fiscum spectet, ut puta si patris eius bona ad fiscum propter debitum pecuniarium occupata sunt: nam peculium eius ex constitutione D. Claudij separatur. Ecce ergo textum, ubi etiam si bona deiciantur ad fiscum non venit peculium profectitium, quod filius habet: quem textum dicit se necire alibi Bart. ibi num. 4. post Alber. col. 1. ad hoc quod publicatis bonis patris non publicatur peculium profectitium, & ad idem expenditur imm. in d. §. si de vestigialibus, col. fin. num. 6. & ibi Alex. num. 44. Angel. & Imm. in l. si filius famulus ff. de damno infest. Bald. in l. penult. in fin. C. qui bon. ced. poss. & in l. executores. n. 34. C. de executione rei iudic. Aretin. in §. actiones autem de peculio. col. penult. & ibi la. n. 64. insit. de actionib. Nellus in tractat. harr. 1. p. secundi temp. q. 26. Alber. in 3. p. stat. q. 12. Roderic. Suar. in repetit. l. post rem iudicatam, notabil. 13. n. 6. cum sequenti- bus, ubi in fin. n. 9. dixit hanc esse communem opinionem, quam etiam sequitur D. Cou. lib. 2. var. resol. c. 8. num. 7. in vers. hinc apparet, ibi sicut nec publicatis, & sequitur & dicit communem Anton. Gom. 2. tom. variar. resol. c. 15. de ser. n. 14. vers. imò quod magis est, sequitur Conrad. in pract. de officio pro. in caus. civil. tit. de execution. sentent. num. 14. vers. 4. in peculio, pag. 218 col. 2. D. Menoch. in 9. remed. recop. poss. num. 72. Plotus consil. crimin. diuers. 130 num. 11. tom. 2. dicit communem Salicet. in l. si quis post hoc, §. 1. num. 3. C. de bon. proscript. & Clar. in pract. crimin. q. 78. vers. quare nunquid, & Farinac. d. q. 24. num. 26. est communis secundum Peregr. de iure fisco. lib. 5. tit. 1. num. 126.

Nihilominus tamen in nostra specie criminis hæresis & simulum tenenda est prior pars, tanquam verior & à Doctoribus recepta, nempe ut propter crimen hæresis patris, vel simile, ob quod ipse amittat ciuitatem & filius sui iuris efficiatur, publicetur peculium profectitium ipsius filij ex fundamentis supra pro ea adductis. Et hæc est communis opinio, quando pater ex ipsa condemnatione amitteret patriam potestatem, secundum Boff. de bon. public. n. 71. in fin. & Clar. ubi supra, qui sic limitat & intelligit communem opinionem contrariam precedentem, & Roderic. Suarez ubi supra n. 11. sequitur alios allegans Farinac. d. q. 24. n. 28. ubi eam dicit esse magis communiter à Doctoribus receptam, & per filci procuratores in practica obseruatam secundum Boff. ubi supra.

9 Cui non obstat littera dictæ l. 3. §. sed utrum, ff. de minor. pro contraria parte supra expensa quoniam loquitur in debito pecuniario patris, hoc est, quando bona patris occupantur à fisco propter debitum pecuniarium, ut patet ex littera: tunc enim inquit textus quod, peculium profectitium spectat ad filium, nam peculium eius ex constitutione Diui Claudij separatur, & merito ut satis fiat creditoribus peculiaribus, quibus non præiudicatur in peculio ob debitum non pecu-

liare filci in bonis extra peculium à patre contractum, quod & tenuit sic etiam limitans precedentem communem opinionem Roderic. Suar. ubi supra n. 12.

At vero nos agimus in crimine hæresis & similibus, pro quibus pater non solum amittit bona, sed etiam ciuitatem & patriam potestatem. Merito ergo, ut tunc confiscetur quoque peculium profectitium filij, cum enim ipsum peculium profectitium habeat fundamentum in patria potestate, ipsa sublata non remanet peculium. l. fin. C. de inofficioso testamento. quod autem filius efficiatur sui iuris propter hæresim patris est textus in c. 2. §. fin. de heret. lib. 6. & diximus supra quæst. precedenti, qui intellectus probatur ex dicto §. sed utrum, ibi: Licet aliquo casu peculium ad filium spectet, & ibi: ut puta si patris eius bona à fisco propter debitum pecuniarium occupata sunt, &c. Quibus verbis aperte innuitur regulariter extra illam casum esse contractum dicendum, nempe in nostro casu confiscari peculium illud ob crimen huiusmodi patris, quia exceptio sumat regulam in contrarium iuxta l. nam quod liquide cum similit. ff. de penult. legata.

Pro quo etiam adduco legem 1. §. sed & si alio, versiculo, sed & si morte ff. quando de pecul. actio est annalis, ubi quod si morte vel deportatione patris filius sui iuris efficiatur, de peculio intra annum hæres patris (nempe mortui) vel filius eo deportato, teneatur: & in terminis ita tenent & declarant hanc materiam Cynus Bald. Roman. & Alexand. quos refert & sequitur Cantera ubi supra num. 37 & 38. tamen ab eis dissentiat Anton. Gomez ubi supra sequutus secundam opinionem prædictam indistinctè. Sed nihilominus nostra resolutio tenenda est, quia magis veritatis accedit ac litteræ dictorum Iurium quam in specie nostra hæresis commissæ à patre tenent nuncupatim Simanc. & Cantera ubi supra aduersus contrarium tenentes, & in crimine læsæ Maiestatis, idem faciunt Imm. & Alexand. in dicto §. si de vestigialibus n. 46. & eos referens Roderic. Suar. ubi supra n. 10. dicens probari in l. quisquis cum ibi notatis, C. ad legem Jul. Maiest. & Cantera ubi supra. & est magis communis & in practica obseruata, ut constat ex Boff. & Farin. supra citatis. Nec obstat responsio Bart. in dicto §. si de vestigialibus n. 11. ibi, in responde. assignata ad dictum §. sed & si alio, in versiculo, sed & si morte, ne probeat præfatam sententiam, scilicet, quod licet filius teneatur, tamen à filio recuperabit retinendo de peculio, ut dicto §. sequenti dicit patet: hoc namque minime dicit, nec probat §. sequens. Non obstat etiam alia responsio Guillem. de Cun. nempe quod publicatis bonis patris peculium principaliter pertinet ad fiscum, ut in dicto §. alienatio, sed filius debet postea illud habere de manu filci, & filcus à creditoribus peculiaribus debet conueniri: unde debet exigere cautionem à filio quod defendat ipsum aduersus creditores peculiares, argumento l. 1. §. heres ff. quando act. de pecul. est ann. Quia respondetur ut per Alex. ubi supra dicto num. 46.

Deinde obseruandum est, quod sic etiam regulariter confiscatis bonis patris ob delictum eius, talis confiscatio non trahitur ad legitimam filiorum ipsius delinquentis, imò salua remanere debet, ita Bald. dicto consil. 171. volum. 1. & consil. 156. condemnatus, volum. 3. Decius consil. 253. col. penult. in princip. & est communis, ut plurimos allegans testatur Farinac. d. quæst. 24. num. 34. ubi quod licet Ioan. de Lignian. Gardin. Cassan. &

& Boff. teneant contrarium, non tamen per hoc recedendum est à præfata priori sententia, non solum magis communi, sed etiam æquiori & veriori, prout tanquam veriore late comprobatur & à contrariis defendit Roland. à Valle consil. 97. per eum. volum. 2. quem refert & sequitur Clarus in practica q. 78. vers. videndum est etiam. Bonaccol. in suis communib. opin. crim. p. 2. pag. 16. à tergo, col. 2. littera G. vers. decretum generaliter, & Tobias Nonius consil. 95. num. 11. ubi pariter de communi testatur & probatur præcipue in l. cum ratio ff. de bon. damn. & late Farinac. quæst. 24. num. 34.

11 Et hæc communis regula & sententia ampliatur primo, ut eius speciei legitima debeatur filiis à die publicationis & confiscationis bonorum & condemnationis, & secundum illud tempus æstinatio faciendæ est, non autem à die mortis ipsius patris, ut probari videtur in l. 1. ff. de bon. damn. ibi, accipiunt, quod verbum est præsentis temporis. Licet enim regulariter legitima consideratur & debetur secundum facultates, quæ tempore mortis patris reperitur, & ab eo die & non antea, ut est notum in iure: non est tamen absurdum quod hoc casu consideretur & & debeat à die condemnationis & publicationis bonorum, quoniam mors civilis acquiratur naturali, ut per Doctores in l. Gallus, §. & quid si tantum ff. de lib. & post & alibi sepius iuxta tenet Boff. in tit. de bon. public. n. 6. & late defendit ac pluribus comprobatur & concordantes adducit Roland. à Valle dicto consil. 97. n. 34. cum sequenti. volum. 2. Et licet contrarium sentierit Rubens Alex. in l. Titus, §. Imperator. num. 222 ff. de legat. 2. non per hoc tamen recedat à priori sententia, quæ & verior est & æquior secundum Farinac. d. q. 14. n. 36.

12 Ampliatur secundo præfata communis regula, ut licet legitima filiorum regulariter sit triens hæreditatis quando filij sunt quatuor aut pauciores, & dimidia quando sunt quinque vel vltra, ut notatur in authentica nouissima, C. de inofficioso testamento: nihilominus legitima, quæ ex bonis paternis publicatis detrahatur, si pater habeat vnum, vel duos filios, erit non triens, sed dimidia totius hæreditatis, l. fin. ibi: Dimidia parte arario vendicatur, alia eis reseruatur, & ibi Cynus & Doctores l. si de portatu, & ibi glossa Odo. & Salicet. C. eodem glossa in leg. 1. in verbo, etiam portionem & in l. cum rationem, & §. si plures, in verbo, si plures ff. de bon. damnat. Plotus consil. crim. diuers. 130. n. 87. vol. 1. est communis secundum Roland. à Valle d. consil. 67. n. 30. & 31. lib. 1. Si vero pater habeat tres vel plures filios, tunc non est tractandum de quota hæreditatis, nec de legitima, quia tota hæreditas & omnia bona paterna ex dispositione Adriani Imperatoris filiis reseruatur, ut in d. l. fin. §. si plures, iuncta glossa, & ibi etiam Cyn. & Angel. ff. de bon. damn. sequitur alios allegans Roland. à Valle d. consil. 97. n. 32. cum sequentibus, ubi ampliatur hoc etiam habere locum in filijs adoptiuis, dummodo non sit facta in fraudem adoptio. Eandem hanc ampliationem sequitur etiam Plotus consil. 130. n. 87. & Tobias Nonius consil. 98. n. 8. & consil. 15. n. 12. & Farin. ubi supra n. 87. cum tribus sequi ubi quod ab ea non est recedendum in iudicando, si quidem iuris expressa auctoritate firmata est & Doctorum communis calculo recepta.

13 Hodie tamen bona damnatorum seu proscriptorum non sunt lucrum iudicibus, aut eorum officii, nec secundum veteres leges filco applici-

cantur, sed vel ascenduntibus & descendentibus & ex latere vsque ad tertium gradum si supersint, ut in authentica bona damnatorum & in corpore, unde iunior, C. de bon. proscript. præterquam in crimine læsæ Maiestatis, in quo veteres leges seruari iubentur ibidem, & concordat l. 6. tit. 7. & l. 3. tit. 10. & l. 5. tit. 31. p. 7. & ibi Greg. Lopez.

Limitatur nunc primo prædicta communis regula, ut non procedat quando bona materna confiscantur propter matris delictum, quia tunc filij nihil debent de illius bonis habere, l. de bonis matris, C. de bon. proscript. Hanc limitationem indistinctè approbant Doctores secundum August. ad Angel. de malef. in verb. & eius bona, sub n. 28. refert & sequitur Clar. d. q. 78. vers. videndum est etiam, in §. & Farin. d. q. 24. n. 41.

14 Limitatur 2. ut procedat in filijs conceptis ante condemnationem & public. bonorum, sed in filijs conceptis postea, quibus nulla debetur legitima ex bonis paternis confiscatis ante conceptionem, ita Bald. in dicta l. fin. col. 1. sequitur Roland. à Valle d. consil. 97. num. 38. in vers. hoc vel le videtur, & est verior & communior secundum Boff. in tit. de crimin. læsæ Maiestatis num. 138. ubi subdit esse bene aduertendum quod Doctores loquuntur in filijs conceptis & natis post deportationem patris, unde secus si pater non deportaretur sed bannitur, ex ratione differentie de qua ibi per eum, sequitur Farinac. ubi supra num. 42. & 43.

15 Tertio limitatur non procedere in crimine hæresis, in quo filij priuantur paterna hæreditate in totum & per totum, & sic etiam quoad legitimam, etiam quod filij sint Catholici, ut in c. vergenus, & ibi Doctores omnes, de heret. Et iure ciuili idem est dispositum in auth. Gazaros. C. de heret. est communis, ut plures allegans affirmat Farinac. ubi supra num. 44.

16 Limitatur quarto in crimine læsæ Maiestatis, ut in dicta authentica bona damnatorum in fin. & in l. quisquis, §. filij vero, C. ad legem Iuliam Maiestatis, l. 2. tit. 2. & in l. 9. tit. 31. p. 7. diximus ubi supra.

Et post hæc scripta de suprascriptis late agit Thom. Sanchez in Summa lib. 2. c. 16. n. 8. cum pluribus sequentibus, cuius dicta ad superiora reducenda sunt.

SVM MARIVM.

- 1 Peculium profectitium, vel aduentitium filij familiaris, an veniat in confiscatione bonorum eius, & numeris sequentibus, Et, quid in peculio castrensi, vel quasi? num. 11. cum seqq.
- 18 Hæretici bona auocantur à quocumque herede possessore. Idem in crimine læsæ Maiestatis humanæ, num. 18.
- 19 L. 3. incip. si filius, C. de bon. proscript. intellectus, & num. sequent.
- 21 Bona deportati morientis sine liberis peruenire debent ad fiscum. Et quomodo hoc intelligatur, num. 23. & 24.

quod filius habet heredem in quibuscumque bonis suis, etiam castrensis vel quasi, quae patribus vel successibus suis deferuntur iure hereditario & successione, & non alio modo, l. 3. C. de bon. qua. lib. & l. fin. C. eodem, Auth. de heredit. qua. ab intest. de her. si signat. defunctus, collat. 9. Authent. in successione, Cod. de suis & leg. her. Authent. defuncto, C. ad Terrull. l. 6. Tauri: ergo abrogata ratione legis antiquae censetur etiam abrogata ipsius legis dispositio. Et in terminis hanc opinionem tenent Angel. & Roman. in d. l. si finit. §. si de vestigal. n. 25. ff. de damno infect. & in l. si filiusfamil. ff. eodem, Nello in tractat. ban. nit. l. p. secundi tempor. quest. 25. & his assentiunt Anton. Gomez. d. cap. 15. 2. tom. var. resol. num. 13. versiculo, sed his non obstantibus, & eam proculdubio probavit D. Siman. d. tit. 9. num. 15. Et veriorum videri in puncto iuris in crimine heresis & in crim. laesae Maiestatis humanae affirmat eam sequutus Cantera ubi supra, num. 40. ubi credit quod hoc ferretur in praxi. Nec obstat dicta l. 3. C. de bon. proscript. quia vt praediximus procedit de iure antiquo, quo filius nullo modo habebat heredem ab intestato in peculio castrensi vel quasi, sed illud occupabat tanquam bona propria illius, vt in d. l. 2. ff. de pecul. hodie vero occupat iure hereditario, vt per Anton. Gomez. ubi supra, & Ozauiam. d. decisio. Pedemont. 94. num. 27.

14. Contraria tamen omnino in hoc sententia, imò quod publicatis bonis filiifamil. ob eius crimen peculia castrensis, vel quasi non publicentur, sed quod imò ad patrem deferantur, probat expressè d. l. 3. incip. si filius, Cod. de bon. proscript. cuius verba sunt haec. Si filius tuus, cum esset in tua potestate, in insulam deportari meruit, peculium eius, nec quod in castris acquisiuit, vel quod ei militaturo donasti auferri tibi debet, ubi hoc ita tenent Odofr. Petr. Cyn. Alb. Bald. Faber. & Sallcet. Bart. Imol. in dicto §. si de vestigalibus, num. 6. & ibi Alexand. num. 40. idem Bart. & Imol. in dicta l. filius, ff. de damno infect. sequitur bene probans Roder. Suarez ubi supra, num. 2. cum sequentibus, dicens quod opinio Bart. in hoc in d. §. si de vestigalibus in veritate non est opinio, sed legis dispositio tam olim quam hodie, ubi duobus modis eam limitat: sequitur etiam Palac. Rub. in Rubrica de donatione inter vir & vxor. §. 66. num. 24. & Bernard. Diaz in practica crimin. c. 132. num. 6. in nouis: sequitur etiam & dicit communem Paris. consil. 157. num. 36. volum. 4. Eandem sequitur & communem proficitur & tenendam olim & hodie D. Couar. ubi supra, n. 7. versic. & quod publicatis, Boffius in rit. de bon. public. post num. 71. Suarez in suo Thesaur. recept. seu. littera C. num. 266. & in terminis criminis heresis idem probat Quemad. quest. 19. estque crebrior haec opinio secundum D. Simanc. dicto num. 15. licet eam non sequatur, & magis communem restatue Clarus d. 9. 78. vers. quare etiam, dicit veriorum & crebriorem Menoch. in d. 9. ref. recap. post. n. 69. & 70. & non esse recedendum in iudicando & consulendo ab hac opinione, secundum Canter. ubi supra, d. n. 40. Et non solum est communior, sed etiam aequior & verior, vt plures allegans & bene eam probans aduersus priorem sententiam affirmat Fatnac. d. quest. 24. n. 11. 12. & 13. necnon & Peregrin. de iure fise. lib. 5. tit. 1. num. 150. Neque obstat responso sup. assignat ad d. l. si filius, si quidem ante mortem naturalem ipsius filiifamil. tempore, quo heredi locus non est, patri peculium castrense filiofamil. delinquenti

te defertur in solatium patris potestatis, quod voluit prius Bald. in d. l. si filius. Et ideo ipsa Codicis constitutio non fuit ea ratione sancita, quod filiusfamil. non haberet ab intestato heredem in castrensi peculio: quomobrem ea ratione sublata minime dicendum est dictam constitutionem antiquatam esse, ita Couar. ubi supra, sub eodem versic. hinc apparet propè fin. & sentit expressè Clar. d. quest. 78. versic. quare etiam quid in peculio castrensi, ad fin. & laudat Farinac. ubi supra, num. 13. ad fin. Non ergo, quod hodie filius in castrensi peculio habeat heredem & successorem, sequitur quod illud possit alienare per delictum, sed potius contrarium, cum (vt superius dicebamus) legitima non veniat in confiscatione bonorum.

15. Non etiam obstant ceterae rationes, & argumenta pro priori parte adducta: quia ea bona debent publicari, quae iure communi ad delinquentem pertinent. Secus in eo quod ad eam pertinet de iure speciali, vt est castrense peculium, quod habet miles: ita respondet pellicum DD. qui hanc secundam tenent opinionem.

16. Quid tenendum in hoc difficili articulo, & admodum controuerso? Ego quidem omnibus hinc inde ponderatis, atque in mente ruminatis (saluo meliori iudicio) censeo, & tenendam primam sententiam in confiscatione bonorum ob crimen heresis filiifamil. vel laesae Maiestatis humanae, ex fundamentis de quibus supra adductis pro ea, quam vltra supradictos late probat Decis. Pedemont. 94. num. 8. cum sequentibus, quamuis loquatur in peculio aduentitio: sed multo magis idem dicendum est in peculio castrensi, vel quasi, in quo idem filius plus iuris habet, quam in aduentitio. Et in terminis eam etiam probat & tenet Gigas de crim. laesae Maiestatis lib. 2. tit. de pen. committ. crim. laesae Maiestatis q. 12. in fin. & Farin. d. 9. 24. num. 14. & Peregr. de iure fise. lib. 5. tit. 1. sub num. 130. limit. 1. & 3. ea potissimum dubii ratione, quod lex quisquis, §. filij vero, Cod. ad legem Jul. Mai. mandat filiumfamil. propter tale crimen amittere omnia bona sua, non distinguendo inter bona, quae sunt sua de iure communi, & ea quae sunt de iure speciali: & quia si aliter diceremus frustratoria diceretur illius legis dispositio, imponens filio huius criminis reo poenam confiscationis bonorum suorum, cum is non habeat alia bona, quae possit sua dici quam castrensis vel quasi. Et in crimine laesae Maiestatis diuine auocantur bona à quoocunque herede, & possessore, cap. fin. de praescript. in 6. cap. accusatus, §. in eo, & cap. cum secundum leges, & ibi glossa, & Ioan. Andr. de heres. in 6. & crimen laesae Maiestatis diuinae & humanae equiparantur à lege, l. 1. ff. ad legem Jul. Mai. cap. vergentis de heres. in 6. & cap. quare, cum duobus & sequentibus, 6. questione prima, & in vtroque horum crimine hanc partem etiam vt veriorum probat Azeued. in l. 1. n. 210. tit. 3. hoc lib. 7. noua collect. reg. §. Neque in his criminibus obstat d. l. 3. in exp. si filius, Cod. de bon. proscript. quia ipsa non loquitur in crimine laesae Maiestatis, cum tantum agat de poena deportationis, quae non interrogat damna- tis de crimine laesae Maiestatis, quibus mortis naturalis, & confiscationis omnium bonorum imponitur, vt in d. l. quisquis in princ. & cum Alex. post Imol. respondet Decisio Pedemont. praedicta 94. num. 32. ad fin. Et haec est melior responso, quam assignata eidem legi à Cantera ubi supra, d. num. 40. dicente, quod text. in d. l. 3. non loquitur quando bona confiscantur, nec de hoc

17. 18. 19. vllum

20. vllum verbum in illa l. sed tantum dicit quod quando filius, qui est in potestate patris, propter delictum deportatur in insulam, remanet peculium penes patrem etiam castrense, non enim pro omnibus criminibus, quae merentur deportationem, bona confiscantur, prout videmus quotidie: multi enim deportantur & in exilium mittuntur, ino etiam & ad tirremes quorum bona non publicantur. Non tamen mihi placet haec responsio, quia illo iure attentio bona deportati delictabantur & confiscabatur & mox ad Principem mittendum esse descriptionem cauebatur.

21. in l. si quis intra 7. Cod. eodem tit. Denique quod bona deportati mortentis sine liberis peruenire debeant ad fiscum text. expressus in l. fin. in principio, Cod. eodem tit. de bon. proscript. debet tamen intelligi propter crimen laesae Maiestatis cum hodie iure communi regulariter bona non confiscantur, nisi pro crimine laesae Maiestatis autem bona damnatorum, Cod. de bon. proscript. quam ad hoc citat post Alber. Decius consil. 442. num. 6. & sequitur Decis. Pedemont. praedicta 94. num. 9. & 18. est communis vt plurimos allegans proficitur & sequitur Fatnac. ubi supra, quest. 25. num. 1. Sed in omnibus iurisdictionibus & locis, in quibus insulae non reperiuntur, dictae poenae recesserunt ab usu & aua, ita est receptum communiter ab omnibus, teste Iul. Clar. in pract. crim. §. fin. q. 67. vers. de portatio etiam in princ. & Farinac. quest. 19. num. 15.

22. Sed in casibus in quibus fallit haec communis regula, & in eis confiscantur bona delinquentis pro aliis criminibus quam laesae Maiestatis diuinae & humanae, prout etiam iure nostro Regio sunt plures, in illis vera est, & tenenda magis communis sententia secundo loco supra fundata, nempe vt in eis peculium castrense, vel quasi non confiscetur propter crimen filiiamil. ex fundamentis de quibus supra.

23. De supradictis nouiter post haec scripta agit Thomas Sanchez in Decalogi praecip. lib. 2. c. 15. à num. 3. vsque ad 17. qui etiam erit videndus quoties casus contigerit.

S V M M A R I V M.

1. Pater in vita non tenetur soluere condemnationem pecuniarum pro filio delinquente? num. sequentibus. Limitatur num. 7. cum sequentibus.
2. Filius in vita patris non est dominus bonorum patris, neque ei est debita legitima.
3. Legitima filij non venit in confiscatione bonorum ipsius filij viuentis patre, etiam si post eius obitum in fisco deferantur bona. Ampliatur num. 4.
5. Filio reo laesae Maiestatis pater non solum viuens, sed etiam moriens tanquam patria proditori non tenetur relinquere legitimam, illamque exheredando vel praeteruendo non rumpitur testamentum. Ampliatur n. 6.
12. Filius an in dispositione bonorum parentis teneatur conferre quod pater in eius vita soluit pro eo sponte, hoc est, quantitate pecuniarum quam soluit, & num. 13. cum sequentibus.

An pater in vita teneatur soluere condemnationem pecuniarum pro filio delinquente.

QV AESTIO XLII.

¶ VERO modo, pro complemento materiae quaestiois praecedentis, an pater teneatur soluere condemnationem pecuniarum pro filio delinquente, saltem quatenus est in legitima? Et ipsum ad hoc non teneri nec agi ad id posse palam est: quia filius in vita patris non est verè dominus bonorum patris, neque ei est debita legitima, ita tenet Bart. per text. ibi in l. 1. §. si impuberi, versic. ultimo isse text. ff. de coll. bon. est communis vt plures allegans affirmat Padilla in l. 3. num. 33. D. de iur. & fact. ign. & nos in resp. §. sui, num. 90. insit. de hered. qual. & diff. idem proficitur plurimos citans Fatnac. in suis quaestioibus crimin. prima parte, quaestione vigesima quarta, de delict. & poenit. numero decimo quinto & decimo sexto.

Ampliatur primò haec recepta sententia, vt procedat etiam si confiscantur bona filij pro eius crimine: quia adhuc non confiscatur eius legitima ei debita ex bonis patris, qui tempore sententiae viuere, etiam vt post ipsius obitum in fisco deferantur, Bald. in l. si qua, ff. de his qui sunt sui vel alieni iur. Alexand. consil. 37. lib. 1. col. ante penult. Socin. lun. consil. 51. lib. 1. & hos testentur D. Couar. lib. 2. var. resol. c. 8. num. 7. ad fin. vers. & his addendum, & nos in d. §. sui, num. 94. idem probauimus alia etiam ratione, nempe, quia confiscatio ad bona futura non extenditur, vt supra alia quest. late resoluimus.

Ampliatur secundò, vt procedat etiam in crimine laesae Maiestatis: adhuc enim filio huius criminis reo existente in confiscatione bonorum non venit legitima ipsius, viuente patre, ita tradit Gigas de crimin. laesae Maiestatis lib. 2. tit. de poen. committ. crim. laesae Maiestatis q. 9. per totam, ea potissimum ratione: quia filio reo laesae Maiestatis pater non solum viuens, sed etiam moriens tanquam patriae proditori non tenetur relinquere legitimam, illamque exheredando vel praeteruendo non rumpitur testamentum, vt ibi probat & proficitur atque idem tenet Fatnac. dicta quaestione 24. num. 17. & 18. hanc etiam ampliationem contra Martin. Laudens. probauimus in d. §. sui, num. 90. & 94.

Ampliatur & tertio, vt procedat etiam quod post sententiam pater moriatur: tunc namque legitima illa non confiscatur, sed venientibus ab intestato defertur, ita tenet Specul. in rit. de executione sententiae, §. sequitur videre in quibus, versic. quid si filiusfamil. Gigas de crimine laesae Maiestatis, lib. 2. tit. de poen. committ. crimin. laesae Maiestatis, quest. 18. Bald. in d. l. si qua, & Couar. ubi supra, & alios allegans Fatnac. d. quest. 24. num. 19.

Limitatur tamen primò praedicta communis sententia, de qua in princ. huius quaestiois, vt licet fiscus non possit patrem cogere ad soluendam legitimam pro filio delinquente & condemnato, poterit tamen ipse filius, si propter delictum teneatur in carceribus, & ex illis euadere non possit, partem iudicis officio cogere vt ipsi legitimam assignet, vt à dictis carceribus redimatur.

Et iste est vnus ex casibus, in quibus pater tenetur legitimam assignare filio in eius vita, vt per Duernas regula 156. in quinta salentia, vbi id probat, necnon & Farinac. d. quæst. 24. num. 21. cum sequentibus. Idem concludo pro alimentis filij, vt in l. cum oporteat, §. cum autem, Cod. de bon. qua. lib.

8 Limitatur secundo stante statuto, quod pater teneatur soluere condemnationem pro filio, quia tunc pro eo tenetur, quæ est magis communis sententia, vt cum glossa alios allegando resoluimus in d. §. sui, num. 91. & Farinac. d. quæst. 24. num. 160. vbi contra Bald. Angel. & Imol. cum communi opinione Doctores plurimos citans resoluunt valere huiusmodi statuta, & tanquam laudabilia esse seruanda propter publicam utilitatem, & vt delinquentium audacia reprimatur. Et num. 161. hoc ampliat, vt procedat non solum quatenus est in legitima, sed etiam in omni alio peculio profectio, aduentitio, & castrensi, cum in pænis temporalibus ob aliorum scelera etiam innocentes ex causa puniri possint, vt per Couar. ibi per eum citatum, & per ipsum Farinac. ibi num. 153. & 155. in versio. & rursus in specie. Sed procedit hæc secunda limitatio respectu pænæ pecuniariæ, secus respectu pænæ corporalis, vt cum communi resoluimus in d. §. sui, num. 92. vbi quod possit etiam statuto obligare patrem pecuniariter pro delicto filij vltra legitimam, & quod tale statutum est intelligendum de filiis legitimis tantum, vel de naturalibus tantum: & est etiam communis præfata declaratio, vt plurimos congerens affirmat & sequitur eam Farin. vbi supra, num. 189. & num. 190.

9 Deinde præfata secunda limitatio communis de statuto obligante patrem ad soluendam condemnationem pro filio sublimitatur aliis pluribus modis, vt per Farin. d. q. 24. n. 162. cum pluribus aliis sequentibus, apud quem sunt videndi quoties casus occurrerit.

12 Illud denique in proposito discutiendum erat, an si pater cum non teneretur soluit tamen condemnationem pro filio, filius postea tenetur conferre post mortem patris aliis fratribus quod pro suo delicto pater communis soluit? nisi eam questionem iam absoluissemus in d. §. sui, numero 92. ibi namque resoluimus distinguendo cum Barthol. communiter approbato in leg. Strichius, numero secundo ad fin. ff. de pecul. legat. scilicet, quod aut pater soluit ex necessitate, quia fideiussit pro filio, vel coactus per statutum, & tunc computabitur in partem legitimam ipsius filij, & sic conferre tenetur per iura, quæ ibi allegat: aut soluit non ex necessitate, sed voluntarie, & tunc videtur causa pietatis concedere, nec à filio poterit repeti, nec ipse id tenetur conferre, argumento l. 1. Cod. de neg. gest. nisi filius haberet peculium, & pater esset eius legitimus administrator, quia tunc in dubio videtur administratio nomine soluere, & ita esse tenendum diximus in iudicando, & consulendo aduersus alteram communem opinionem contrariam, quæ indistinctè habet quod imputetur in legitimam filij.

13 Hoc autem limitauimus eo casu, quo pater prius fecisset meliorationem tertij & quinti bonorum suorum in alterum filium, vel negotem irreuocabiliter: quia tunc cum pater non possit facere duas donationes tertij & quinti metam excedentes, nec villo modo præiudicare filiis alijs, quam in vno tertio & quinto, huiusmodi filius delinquens tenebitur conferre condemna-

tionem, quam pro eo soluit pater etiam volens. Hac vero melioratione non facta, non tenebitur conferre condemnationem tanquam sibi donatam, sed imputabitur in tertio, & quinto, in quibus eum poterat pater meliorare, & si excedat, excessus computabitur in legitimam: quod si pater prius fecerat prædictam donationem reuocabiliter, satis videbitur reuocata pro quantitate condemnationis solutæ voluntarie: hæc quantitas condemnationis soluta & melioratio prius facta reducitur ad vnum tertium & quintum bonorum patris, & in amplius non valebit melioratio, quam reliquum fuerit dempta condemnatione, ex tertio, & quinto, ita resoluimus vbi supra, & ad nos nomine proprio citato in prædicto loco se remittit D. Couar. d. lib. 2. variat. resolut. cap. 8. num. 7. versio. sic delinquente filio ad fin. in noua additione secundum impressionem Salmant. factam ann. 1578. in actibus Dom. à Portanaris.

Superuenit nouissimè Ceuallos Tolet. in suis communibus opinionibus contrarijs, quæstione 513. per totam, qui referens prædictas duas opiniones communes contrarias & nos vbi supra, numero sexto, cum sequentibus, veriores inquit sibi videri secundam prædictam sententiam, quæ habet indistinctè condemnationem solutam à patre pro filio delinquente imputandam esse in suam legitimam, & filius tenetur eam conferre, nisi in quatuor casibus, primò, quando pater est fideiussor filij. Secundò, quando habet bona aduentitia illius. Tertio, si fuit particeps criminis perpetrati à filio. Quarto, quando prius fuit facta filio melioratio irreuocabilis tertij & quinti, quia tunc imputabitur quod datum est in tertium, & quintum, secus si donatio fuit facta reuocabiliter, vt ego exillimo vbi supra. Hæc Ceuallos vbi supra.

Nihilominus tamen veteri, & communis & tenenda est præfata distinctio, & nostra sententia supra posita, & casus limitationis assignati per Ceuallos vbi supra, ad suam contrariam sententiam non sunt veri, quia imo in ipsis, quod sic solum est computari debet in legitimam, atque conferri, quod nullus negat.

Postremo de supradictis iam resolutis numeris præcedentibus vsque ad 14. agit, licet non ita late, Thom. Sanch. in Decalog. præcept. lib. 2. c. 15. num. 19. cum sequentibus.

S V M M A R I V M.

1 Bona Clerici heretici an confiscentur, & cui fisco applicentur? & num. seqq.

An bona Clerici heretici confiscentur.

Q V Æ S T I O X L I I I.

VERO an bona Clerici heretici confiscentur? Et in hoc obseruandum est, vt siquidem acquisita sint Ecclesiæ non publicentur, si vero sunt propria, sed tamen intuitu Ecclesiæ acquisita publicari non debent, sed eidem Ecclesiæ restituenda & applicanda sunt: & si à pluribus Ecclesiis ea recepit, applicentur Ecclesiis & diuiduntur inter eas, cap. excommunicamus el primo §. 1. & ibi glossa, & Doctores de

de heret. DD. in cap. relaxatio 2. & cap. requisisti, de testam. Anchart. in cap. cum secundum leges de heret. lib. 6. ita resoluunt post alios Bernardus Diaz in præf. crim. cap. 132. in nouis. num. 7. vbi quæ sit cura Episcopi, in hoc & prius cap. 114. numer. 4. & D. Simanc. in suis insit. Cathol. tit. 9. numer. 88. & 89. D. Cantera in suis quæstionibus crimin. cap. 1. de heret. apostat. &c. num. 51. pagina 398. Petr. Cened. collectan. §. 5. num. 6. pag. 187. col. 1. Couar. lib. 2. var. resolut. cap. 9. n. 12. in princ.

Addit Simanc. vbi supra, num. 90. quod cum veteri sententia sit, quod Clerici verum dominium habent fructuum suorum beneficiorum, & moribus ab legibus Hispaniæ receptum sit, vt clerici libere eosdem fructus etiam in vltima voluntate alienare ac distribuere possint, relinquunt vt propter hæresim confiscari queant, citans in id Maiorem. lib. 4. tenetur. distinct. 24. quæst. 20. Gabriel. distinct. 15. quæst. 8. Syluett. verbo, clerici, 4. Cornucum, consil. 3. 14. vol. 3. Zafum consil. 9. lib. 2. Couar. in cap. cum in officijs, de testam. idque non procedit in Prælati, quia intabiles sunt.

2 Bona vero Clerici heretici patrimonialia, & alia vnde cumque quesita ad Episcopum pertinent, ita tamen vt ea distribuatur in pios vsus, DD. in d. cap. excommunicamus, §. 1. de heret. late Ignat. Salzed. in addit. ad Bernard. Diaz, in d. cap. 114. litt. F. & Tiber. Decian. 1. tom. tract. crimin. lib. 5. cap. 44. num. 2. Veteri tamen & iustior in hoc sententia est, vt ad fiscum ea bona pertineant pro alimentis eorundem Clericorum penitentium & aliorum pauperum, & alijs impensis Sancti officij Inquisitionis, quod cautum est Extravaganti Bonifacij, vt Bolland. retulit, & eo iate semper vtuntur Inquisitores, vt etiam iure probant alios citantes D. Simanc. num. 92. & Cantera vbi supra, & prius Bernardus Diaz dist. cap. 132. n. 7.

3 Bona tamen immobilia Clerici committentis crimen hæresis pertinent ad Principem secularem, ita tenent & probant Oldrad. consil. 17. siue is habuerit beneficium, siue non habuerit, Guilerm. Benedic. in repetitione, cap. Raynuius, de testam. verbo & uxorem, num. 242. & Rupell. fons. insit. lib. 3. fol. 307. cuius rationem assignat. Felin. in cap. irrefragabili, §. ceterum, colum vltima, de officio ordi. Quia scilicet ad ipsum Principem secularem spectat executio confiscationis pænæ huius criminis, d. capit. cum secundum leges, quin addit idem Felin. eam constitutionem sublatam esse per Extravagantes quædam Romanorum Põtificum & deinde sancitum, vt bona cuiuscumque heretici diuidantur pro æquis portionibus inter Romanam Ecclesiam, Episcopum, & heretice prauitatis Inquisitionem.

4 Sed hoc minime seruatur saltem in Hispania, vbi bona siue mobilia, siue immobilia etiam Clerici Hæreses damnati, etiam habenti Ecclesiasticum beneficium, ad fiscum Regium pertinent, atque ita praxis obtinuit, quæ non est aliena à iure, cum præter Oldradum, & aliorum sententiam Rex ipse Catholicus curam habeat constituendi summum illud prætorium, quod in eius cura, & apud ipsum Principem causas totius Hispaniæ ad huius criminis punitionem pertinentes tractat, cui præest vnus ex summis Hispaniæ Præsulibus, qui expensis Regijs per totam Hispaniam constituit, ac mittit heretice prauitatis Inquisitores ad labem istam ex stirpandam. Mirum igitur non est, omnium Hæreticorum bona ad Principem & Regium fiscum deferri ad tot expensarum subministracionem, ita tenet D. Couar. d. lib. 2. variat. resolut. cap. 9. numer. 12. vbi alijs id confirmat quod iuste introductum fuit, vt affirmat author Reperitorij Inquisit. in verbo diuisio bonorum circa fin. & Couar. in supradictis refert Iulius Clar. in §. hæresis, versio. item bona ibi, sed hoc etiam in practica, vbi refert aliam praxim illius ducatus, eandem Couar. sententiam, & praxim eo tacito refert, & sequitur Igna. Salced. ad Bernardum Diaz d. cap. 114. litt. F. & Don. Ioan. Vel. de pæn. delict. cap. 14. de heret. in versio. apud nos tamen, pagina. 63. Arzed. in lib. 1. num. 200. cum sequenti, titul. 3. lib. 8. non collect. reg. & melius Couar. citans Paramum Inquisit. de origin. officij Sanctæ Inquisitionis lib. 2. tit. 2. cap. 2. num. 14. versio. hinc sequitur recte, pag. 142. col. 2. qui à princ. d. num. 14. refert & congerit varia iura per diuersa secula in hereticorum bonis confiscandis sancita, & præcipue quam plurimum summorum Pontificum decreta, & tandem finit cum prædicta praxi docterna, de qua per Couar. vbi supra.

Cui accedit alia non infirma ratio, ea nempe, quod Reges nostri Catholicus Ferdinandus, & Elisabeth Sanctum officium Inquisitionis ad prædictam labem pessimam purgandam ab Hispania in eam primi introduxerunt, vt historici Hispaniæ testantur: quomodo primum in Hispania Beato Dominico commissum fuit, vt supra, quæst. 33. præuarramus. Merito igitur, quod ad Principem secularem eiusque Regium fiscum bona hereticorum, siue laicorum, siue clericorum pertineant, & ideo recte nos tra. 1. titul. 3. hoc lib. 8. cauetur, que todas los bienes del hereje indistincte, despues que por el inez Ecclesiastico fuere condenado por hereje, sean para la Camara del Rey. Procedit ergo hæc l. ex supradictis etiam in bonis Clerici heretici: & in Hispania omnia ea bona data sunt à Regibus nostris Catholicis officio Sanctæ Inquisitionis pro salarijs, alimentis, & alijs pluribus necessarijs impensis, vt in secunda instructiõne Hispal. cap. 12. ita Simanc. dist. titul. 9. numero centesimo trigesimo secundo, & Cantera dist. capite primo, de heret. apost. &c. numero quadagesimo secundo, versio. verum est.

Cui accedit alia non infirma ratio, ea nempe, quod Reges nostri Catholicus Ferdinandus, & Elisabeth Sanctum officium Inquisitionis ad prædictam labem pessimam purgandam ab Hispania in eam primi introduxerunt, vt historici Hispaniæ testantur: quomodo primum in Hispania Beato Dominico commissum fuit, vt supra, quæst. 33. præuarramus. Merito igitur, quod ad Principem secularem eiusque Regium fiscum bona hereticorum, siue laicorum, siue clericorum pertineant, & ideo recte nos tra. 1. titul. 3. hoc lib. 8. cauetur, que todas los bienes del hereje indistincte, despues que por el inez Ecclesiastico fuere condenado por hereje, sean para la Camara del Rey. Procedit ergo hæc l. ex supradictis etiam in bonis Clerici heretici: & in Hispania omnia ea bona data sunt à Regibus nostris Catholicis officio Sanctæ Inquisitionis pro salarijs, alimentis, & alijs pluribus necessarijs impensis, vt in secunda instructiõne Hispal. cap. 12. ita Simanc. dist. titul. 9. numero centesimo trigesimo secundo, & Cantera dist. capite primo, de heret. apost. &c. numero quadagesimo secundo, versio. verum est.

S V M M A R I V M.

1 Confiscatio bonorum heretici in terris dominorum particularium ad quem fiscum pertineant? & num. sequentibus.

Confiscatio bonorum heretici in terris dominorum particularium ad quem fiscum pertineat?

Q V Æ S T I O X L I V.

VERO, viso quod bona publicata hereticorum ad fiscum Principis secularis pertineat, vt in q. proxime præced. in terris dominorum particularium recognoscendum Superiori, nempe Regi veluti Ducu, Comitum, & Marchionum aliorumque huiusmodi dominorum.

notum ad quem fiscum pertineant, an ad eorum Cameram, vel ad fiscum Regium, vel alterius Domini superioris, non recognoscens alium superiorem temporalem?

Et in hac quaest. Guid. Papa decis. 76. & Bonif. in Clem. 8. n. 8. de heret. & Tiber Decia. in 1. tom. tract. crim. lib. 5. cap. 44. num. 3. existimant ad fiscum inferioris immediatque Domini habitis merum & mixtum imperium praedicta bona pertinere eo, habeant fiscum, quod gloss. & Imol. in c. quia diversitatem, de concess. preb. Felin. in cap. excommunicamus 1. de heret. Cou. & ceteri citati in q. preced.

Ceterum contrarium, imo quod ad Regem ea bona pertineant iure optimo probant D. Simanc. in insit. Catholic. tit. 9. num. 128. & Cantera in suis questionibus crim. cap. 1. de heret. & apost. & c. num. 42. per totum, ubi quod ita servatur in practica: & quod se Inquisitio multoties servavit sine aliqua contradictione. Quod si bona publica haereticis sint in aliis Regnis, quilibet Rex occupat ea, quae in suo Regno inveniunt & haec a plurimis est recepta sententia, in cap. vergentia, de heret. & tradunt omnes in cap. cum secundum leges de heret. lib. 6. & cum eis alios plures referens D. Simanc. ubi supra, n. 129. & Cantera etiam ubi supra.

Et an confiscatio bonorum ob crimen extendatur ad bona exquisita extra territorium confiscati agit latissime Prosp. Farin. in suis questionibus crimin. 1. parte questio. 25. num. 94. cum pluribus sequ. ubi ponit lex conclusiones cum suis ampliationibus & limitationibus.

SUMMARIVM.

- 1 Haereticus an ante condemnationem teneatur in foro conscientiae bona fisco offerre? & n. sequentibus precipue n. 16. & 17. ubi pars negativa declaratur.
2 Cap. cum secundum leges, §. confiscationis de haereticis libro 6. intellectus, & numeris sequentibus.
3 Legislatori non licet talem condere legem, qua rem obliget in foro conscientiae ad magnam aliquam poenam in se ipso exequendam, nec id expedit, nec in dubio hoc velle legislatorem est praesumendum, vide n. 24. Leges 4. tit. 2. partita 7. intellectus.
4 Martini constante matrimonio in seruo, & articula dotali habet dominium legale.

An haereticus ante condemnationem teneatur in foro conscientiae sua bona fisco offerre?

QUESTIO XLV.

VERO denique an haereticus nondum a iudice condemnatus, nec ab aliquo accusatus teneatur in foro conscientiae bona sua omnia offerre fisco, alioqui tanquam res alienas retinens tamdiu sit in reatu peccati mortalis, quamdiu bona quae possidet non restituit fisco?

Et quidem quando poena a lege non statuitur ipso iure, aut ipso facto crimine commisso incur-

renda, conveniunt omnes non deberi ante latam sententiam, qua delinquens ad eam solvendam a iudice condemnatur.

Controversia extat, quando poena amissionis propriorum bonorum a lege vel canone statuitur ipso iure, aut ipso facto incurrenda, quo pacto & haereticis & contrahentibus incestas nuptias & plerisque aliis delinquentibus est poena confiscationis amissionisve omnium bonorum statuta? Hanc disputationem difficilem reddit Alfonso. a Castr. lib. 2. de potest. leg. pen. cap. 8. cum sequenti, ubi copiosius & nervosius omnibus partem affirmativam probat, cuius opinionis sex fundamenta in summa colligit ex eo D. Simanc. de insit. Catholic. tit. 9. num. 159. cum seqq. & quinque refert Moli. de iust. & iur. 1. parte disputatione 95. col. 573. cum sequentibus, quorum illud praeter ceteris fortissimum esse videtur, nempe quod haereticus prius et ipso iure dominio bonorum suorum, & in fiscum translatum est, ut in cap. cum secundum leges de heret. lib. 6. cum similit. ergo vero Domino bona illa reddere debet. Reliqua fundamenta non ita attingunt, ut opus sit hic ea referre, praesertim cum Simanc. & Moli. ubi supra, illis sufficienter satisfaciunt sigillatim. Haec fuit prius opinio Abbatis, & aliorum quorundam plurium, quos praefati auctores citant, necnon & D. Couar. in 4. de spons. cap. 6. §. 8. num. 10. eamque tenere videtur Ant. Gom. 3. tom. var. ref. cap. 2. num. 5.

Contrariam sententiam, & sic negativam generaliter, & in specie criminis haereticis, de quo agimus, probantur & tenent magis communiter Doctores, etque verissima & tenenda proculdubio, provt aliis in aliis nostris scriptis saepe late docuimus cum suis declarationibus, & limitationibus, praecipue lib. 2. canon. questionum, cap. 5. num. 14. cum sequentibus, etque receptissima sententia Theologorum & Iurisperitorum, quam latissime & optime pluribus fundamentis loquentes in haeretico, ultra Dominici a Sor. de iust. & iur. lib. 1. quest. 6. art. per totum, probant & defendunt respondentis fundamentis contrarii Simanc. d. tit. 9. numer. 158. cum pluribus sequentibus usque ad num. 251. inclusive, dicens eam esse crebriorem, & quietiorem, & veriotem, opinionem autem contrariam durissimam ac pene impossibilem, & Molin. Theolog. ubi supra, col. 578. in vers. contrariam sententiam, ubi citat Adrian. quolib. 6. q. 1. Caiet. 2. 2. q. 62. art. 3. & in summi. verbo poena, Victor. in relect. de Indis insular. p. 1. num. 6. Sor. Couar. & Simanc. ubi supra, necnon & Nauar. in man. cap. 23. num. 66. Syluett. verbo haereticus 1. q. 8. & versic. assalpinus, quest. 5. & Archid. in cap. felicitatis, de pen. & tandem inquit, quod est communis hodie inter Theolog. & Iurisperitos. Sed & sunt alij quam plurimi auctores eam tenentes, imo iam nunc eam omnes tenent, usque adeo, ut si quis ab hinc contrarium tenere tentaret non audiretur, imo sperneretur.

Huius receptissimae sententiae primum solidissimum fundamentum est text. in c. cum secundum leges, §. confiscationis, de her. lib. 6. cuius verba haec: Confiscationis tamen huiusmodi executio, vel bonorum ipsorum occupatio fieri non debet per Principes aut alios dominios temporales, iuxta Greg. Pap. praedecessoris nostri declarationem, antequam per Episcopum loci, per aliam personam Ecclesiasticam, quae super hoc habeat potestatem, sententia super eodem crimine fuerit promulgata.

Huic text. respondet Alphons. a Castr. sententiam

tiam illam iudicis Ecclesiastici, de qua in d. §. confiscationis, non esse necessariam declarantem crimen esse commissum, ut haereticus incidat in poenam illius, quoniam haereticus a tempore commissi criminis, etiam ante iudicis sententiam, amittit dominium bonorum suorum, sicut non requiritur declaratio ad hoc ut poena incuratur, est enim iam incurta, sed adhuc ut bona possint apprehendi per fiscum, cum non constet de delicto incurto. In summa haereticus statim ante sententiam amittit dominium bonorum suorum, & tantum habet possessionem eorum sine dominio, fiscus autem e contrario habet dominium sine possessione: vnde Papa in 1. p. d. cap. cum secundum leges, privat haereticum dominio bonorum suorum, & nihil proorsus in illa parte loquitur de privatione possessionis. Tandem in illo §. confiscationis agit de possessione, & praecipit ut quamvis haereticus sit a tempore commissi criminis privatus dominio bonorum suorum, fiscus tamen non potest tollere possessionem eorum ab haeretico, nisi prius iudex Ecclesiasticus declarat illum esse aut fuisse haereticum. Haec Castr. ubi supra. Et quod haereticus statim amittit dominium bonorum suorum ipso iure ex d. cap. cum secundum leges tenet etiam novissime Tiber. Decian. 1. tom. tractat. crimin. cap. 10. mem. 3. & communiter DD. hoc tenent, teste Molin. ubi supra, col. 582. vers. dubium vero.

Nihilominus tamen text. in d. §. confiscationis est fortissimum fundamentum praefatae receptissimae sententiae contra Castr. ut patet ex eius lit. super relata. Nec obstat responso Castr. supra eidem textui assignata: nam respondemus.

Primo, quod textus ille agit in foro exteriori ut patet ex eo, & nihilominus ad occupationem bonorum haereticis a fisco faciendam requiritur sententia iudicis Ecclesiastici: ergo a fortiori erit dicendum in foro interiori animae, in quo & si perquam maximam & gravissimum etiam haereticum commiserit, ut puta quia Majestatem diuinam laeserit, non tamen inveniuntur eidem impositae poena privationis bonorum, sed tantum a iure Pontificio, quod forum exterius respicit: & nihilominus adhuc in eo, ad hoc ut fisco bona haereditaria tradantur & a fisco occupentur, requiritur sententia iudicis Ecclesiastici: ergo ante eam in neutro foro tenebitur bona fisco restitueret, siue impetita sponte traderet. Non petit fiscus, ergo reus non solvet ante petitionem & condemnationem: quinimo nec post sententiam, nisi a se poena petatur: tantum enim teneatur pati executionem sententiae, non vero se offerre eidem, ut relolvimus ubi supra d. lib. 2. canon. quest. cap. 5. n. 28.

Quinimo nec legislatori licet talem condere legem, qua reum obliget in foro conscientiae ad magnam aliquam poenam in se ipsum exequendam, quod si liceret nullo modo expeditur: & in dubio non est praesumendum, quod legislator voluerit obligare quempiam ad poenam omnium bonorum in se ipsum exequendam, ut latissime aduersus Castr. probat D. Simanc. ubi supra, a num. 191. cum sequentibus, usque ad d. num. 227. inclusive.

Secundo modo responderetur, quod haereticus non est privatus ante sententiam vero dominio bonorum suorum, secundum veriotem sententiam: quia neque propter haereticum, neque propter aliquantumvis horrenda crimina privatur aliquis ipso facto dominio bonorum suorum iure

naturali, diuino, aut gentium, quia sicut acquiritur apprehensione ex iustis causis, & titulis, sic etiam e converso certis ex causis amittitur, quarum nulla est peccatum eius qui dominium habet, quod verum quidem est, & omnium consensus receptum, D. Thom. 2. 2. quest. 12. art. ultimo, Vbald. tom. 1. lib. 2. cap. 81. cum sequentibus, Scotus, Gabriel, Almain & ceteri lib. 4. sem. dist. methione 15. Contad. de contract. questio. 7. provt eos refert Simanc. ubi supra, num. 229. Nec fiscus sine traditione, vel apprehensione dominium bonorum haereticis acquirit: haec autem post sententiam fieri debet, ut in d. cap. cum secundum leges: ergo ante sententiam fiscus naturale dominium non habet, quod si aliquod habet, erit improprum & quoddam civile, & non aliud quam ius prosequendi iudicio bona illa, quae quidem non antea proprie fieri esse poterunt quam de crimine sit pronuntiatum, & fortale nec tunc, sed apprehensione subsequata. Traditionibus enim & vscupationibus dominia rerum acquiruntur, non autem verbis legum, l. traditionibus, C. de pact. cum similit. facit l. questum ff. qui & a quibus, ubi, quoniam ante damnationem Dominus est, ubi loquitur in reo Maiestatis criminis.

Neque obstat l. Regia 4. tit. 2. par. 7. quae in specie rei criminis Maiestatis inquit: la miger fue en renuncia de los bienes a la razon que los enagenava, perdido ante ya el señorio por su maldad, & era ya de la Camara del Rey, ubi late Greg. Lop. Dominium namque illud non est actuale, nec reale, de quo loquitur d. l. questum, sed tantum improprium, hoc est, dominium iuris, quod habet fiscus ad illa bona capienda post condemnationem, quod sufficit ad impediendam alienationem, & translationem domini realis, quod retinet reus criminis Maiestatis in praedictum iuris fieri factam, ut in eadem met. l. 4. cautetur cum similibus, quod probat ex lib. 3. preced. ibi. Deme el Rey inegar al muerto por infamado de traycion, & mandar tomar a su heredero todos sus bienes que uno de parte del traydor. Expendo primum pro nobis, quod lex illa non dicit, que el dominio sea del fisco, sino que tome al heredero del traydor sus bienes: ergo quod lex sequens appellat dominium lex praecedens innuit esse occupandi, siue capiendi bona rei: sicut improprie & large dicitur dominium. Secundo expendo verbo suum est, es, sui ubi sus bienes, scilicet, del heredero, quod denotat dominium ipsius haeredis, quod ipse acquisivit successione in haereditatem rei criminis Maiestatis: quia cum haeredes facti sumus omnia ad nos transeunt, praeterquam possessio, ut in l. cum haeredes ff. de acquir. possessione: ecce ergo probatam in illa l. 3. iuncta l. 4. statim sequenti nostram distinctionem domini realis, actualis, & naturalis, siue proprii, & improprii nempe iuris, quod competit fisco occupandi illa bona. Expendo etiam in idem l. 1. ibi, 3. perder los bienes, & l. 2. ibi, todos sus bienes para la maestria Camara, tit. 18. de las trayciones lib. 9. Coll. reg. ergo declaratio requiritur ad hoc ut bona rei criminis Maiestatis proprie & vere efficiantur fieri. Idem videmus in rei vindicatione, quae competit domino rei, & tamen actuale dominium cum possessione est penes detentorem, & sic de similibus. Neque obstat iuris regula, quae habet, quod duo in solidum non possunt esse domini eiusdem rei: quia intelligenda est in vno eodemque modo domini, nempe proprio, vel improprio, secus in diuersis dominis & respectu ipsorum, ut patet in exemplis praedictis & aliis similibus. Et praecipue hoc

hoc videmus in seruo dotali, in quo maritus habet civile dominium, hoc est legale, vxor autem naturale, l. 3. C. de iure dot. & l. quamuis, ff. eodem titul. § Similiter etiam marito constante matrimonio competit rei vendicatio ancillæ dotalis: quia habet in ea dominium à lege introductum & sic civile, non vero vxori, l. doce ancillam, C. de rei vendic. & tamen vxor habet dominium naturale rei dotalis, vt probat textus expressus in l. in rebus, C. de iure dot. ibi: Cum eadem res & ab initio vxoris fuerint, & naturaliter in eius permanserint dominio, & reddit text. rationem huiusmodi: Non enim quod legum subtilitate transiit earum (scilicet, rerum dotalium) in patrimonium mariti videatur fieri, ideo rei veritas delera, vel confusa est. Filius quoque viuo patre dicitur quasi dominus bonorum eius, quorum tamen verum dominium apud patrem est, l. in suis, ff. de lib. & post. Sic igitur dicendum est in nostra specie, vt quamuis concedamus dominium legale bonorum hæretici esse penes fisco à die commissæ hæresis; naturale tamen apud ipsammet hæreticum est, ac proinde ante condemnationem non tenetur hæreticus bona sua fisco tradere aut restituere, donec condemnetur & ab eo petantur. Denique considero quod verba illa text. in d. cap. cum secundum leges, scilicet, hæreticorum bona ipso iure decernimus confiscata, nihil aliud videntur significare quam quod ea bona ipso iure delata sunt fisco & obnoxia confiscationi, sicque ad fisco pertinent, sed tamen opus est vt fisco ea petat, & hæreticus accusetur, & ordine iuris seruato condemnetur, vel declaretur hæreticus & bona eius occupentur à fisco: hoc autem facto, alienationes à die commissæ criminis vitibus non subsistunt, ac proinde alienata à possessoribus vendicari poterunt per fisco, antea vero minime, sed tantum confiscari quovisque sententia feratur, vt statim dicitur.

Et ita merito quod huiusmodi delinquentes habeant dominium bonorum suorum à tempore commissæ delicti vsque ad latam sententiam tenentur Archid. Victor. Soto, & alij, quos refert & sequitur Molin. Theol. supra, 1. parte de iust. & iur. diffinit. 95. column. 58. versic. dubium vero, ibi contrarium tamen: dicens in hoc sensu accipienda esse iura, quæ contrarium innunt, & quod nec aliud voluisse videntur plerique ex Doctoribus contrariæ sententiæ. Sic etiam intelligenda sunt quæ diximus d. lib. 2. canon. quest. cap. 3. num. 67. cum sequentibus, quæ alias videbantur contraria supradictis, nempe, vt procedant in dominio civili & improprio, prout est legale, secus in dominio naturali & proprio.

Nec sup. nostræ sententiæ principali quicquam obsant Regiæ leges nonnullæ, quæ obligant expressim ad pœnam in foro conscientie præstandam, vel soluendam: illæ namque leges duplici ratione tolerari possunt. Tum quia de quibusdam hominibus loquuntur, quibus officia publica commissæ sunt ea lege, ne quid ultra salarium accipiant, alioqui ad pœnas ibi statutas teneantur. Tum etiam, quia suo iuramento se illi astringunt ad eas pœnas soluendas. Quibus casibus dubium non est quin pœnas illas solvere teneantur, quod longe distat à quæstio. proposita, vt respondet Simanc. vbi supra num. 16.

Secundum principale fundamentum huius receptissimæ & verissimæ sententiæ est nostra hæc l. Regia 1. titul. 3. lib. 8. nou. collect. Reg. ibi. T esse

tal, desues que por el iuez Ecclesiastico fuere condenado por hereje, perda todos sus bienes, y sean para la nostra Camara: ergo ante condemnationem, licet eius bona sint ipso iure confiscata vt in d. cap. cum secundum leges, non tamen vt amissa. Quod si fateamur quod sint amissa, non tamen idco sunt in dominio naturali fisco, sed tantum in civili.

Licet autem hæreticus aut quicumque alius, 16 qui in crimen incidit, cui est pœna amissionis bonorum ipso iure statuta, non teneatur bona sua fisco tradere ante latam sententiam, ea tamen lata retro agitur confiscatio à tempore commissæ delicti, ita vt bona omnia, quæ à tempore commissæ delicti illius fuerunt, ad quemcumque quocumque tit. deuenierint pertineant ad fisco, etiam si hæreticus post suam mortem damnetur. Et hac de causa rescinduntur omnes alienationes, & quicumque alij contractus, etiam causa dotis ab eiusmodi delinquentibus à tempore commissæ delicti facti, vt pœna nullius momenti: nec fisco tenetur soluere pretium, quod hæreticus in commutationem pro his bonis accepit exceptis quibusdam casibus, vt latè differimus vbi supra d. lib. 1. de iust. & iur. quest. 6. artic. 6. versic. 3. conclusio, pag. mihi 63. & nouissime Molin. Theolog. vbi supra, col. 581. cum sequentibus.

Prædictam autem conclusionem receptissimam quæ habet, quod reus non teneatur ad pœnam soluendam in foro conscientie ante sententiam, & condemnationem, pluribus modis declarauimus d. cap. 5. numer. 15. cum pluribus sequentibus, & quæ ibi dicta sunt hic iterum memoria recolenda erunt.

Et post hæc scripta multis retro annis hanc quæstionem pertractant Thomas Sanch. in præcept. Decalog. sua Summ. lib. 2. cap. 22. numer. 6. cum pluribus sequentibus, pag. 334. vbi nostram sententiam prædictam probat cum suis declarationibus & limitationibus, & Fr. Ludovic. de Mirand. in manuali Prælatorum, tom. 2. quest. 25. art. 19. per totum, pag. 266. vbi quinquè conclusionibus eam resoluat, omnino videndis & tenendis, quæ à supradictis non dissonant.

S V M M A R I V M.

- 1 Hæreticus negans crimen an teneatur ad restitutionem bonorum, damnorum, & expensarum in foro conscientie, & numeris sequentibus. Resoluitur hac quæstio sex conclusionibus omnino videndis.
- 5 Appellantes & lites prostrabentes iniuste, & scienter, vt aduersarium ledam, tenentur ad restitutionem.

Hæreticus negans crimen an teneatur ad restitutionem bonorum in foro conscientie?

Q V Æ S T I O XLVI.

Væro nunc in proposito, an accusatus de hæresi à se commissæ negans crimen, quod si confessus fuisset suis bonis priuandus veniret, teneatur,

teneatur & sic obligatus in foro conscientie ad restitutionem eorum?

In hac quæstio. Sotus vbi supra, art. 6. concl. 4. in fin. inquit hunc de quo quærimus teneri soluere eam pœnam, quam solueret si crimen commissum confessus esset, nisi pœna esset corporalis, quam nemo à se ipso sumere tenetur, ad exilium tamen tenetur, & ad soluendum omnia, quæ soluenda fuissent si crimen confessus esset.

Nauar. tamen in enchirid. c. 14. n. 49. contrarium potius tenet, quia leges pœnales non obligant in conscientia nisi post latam sententiam, vt latè probauimus supra. Quid tenendum?

Et quidem sententia Soti est nimis aspera & contra præxim: quare rem hanc redde mihi abfoluisse videtur lex conclusionibus Ludou. Carb. in tractat. de rest. quest. 31. per totam, quæ sunt huiusmodi.

- 2 Prima conclusio. Quando pœna futura erat corporalis, qui negat verum crimen non tenetur ad eam soluendam. Et hæc est doctrina certa, in qua etiam Sotus conuenit, & est communis opinio.
- 3 Secunda conclusio. Iste tenetur ad restitutionem damni, quod se dedisse negauit, veluti si negauit se cuiusdam damnum intulisse, aut aliquid debere: tenetur namque ad hoc damnum refarciendum. Ratio est, quia etiam ante negationem erat obligatus.
- 4 Tertia conclusio. Qui in iusto iudicio iniuste negauit etiam, tenetur restituere omnia damna & expensas, quæ ex tali negatione tertia persona patitur: v.g. dum iste veritatem occultat, oportet producere nonos testes, noua iura, noua chirographa, seu testamenta describere, quæ fieri sine expensis non possunt. Hæc & id genus alia damna relatienda sunt.

Quare qui appellans & lites protrahunt, vt aduersarium ledant, & vident se contra iustitiam facere, tenentur ad restitutionem iusta D. Antoninus in sua Summa 2. part. tit. 2. cap. 2. §. 3. & est communis doctrina secundum eundem Carb. vbi supra.

Quarta conclusio. Quando ex negatione veritatis non subsequntur damnium tertiæ personæ, & pœna exilij infligenda erat à iudice, qui verum crimen etiam iniuste negauit non tenetur ex se illam subire, vt probatur contra Sot. quia hoc peccatum est contra iustitiam legalem, non vero contra iustitiam commutativam: ergo non obligat ad restitutionem. Nihil enim auferit ciuitati, nec detinet, qui non exulat & relegandus erat si crimen confessus fuisset Carb. vbi supra, cuius opinionem probo, quamuis eius fundamentum non vergeat. Offendit namque huiusmodi delinquens partem læsam & Rempublicam. Nihilominus tamen, quia exilium est pœna, non vero interesse, negans crimen verum, ex quo imponenda sibi veniebat pœna exilij, non tenetur ex se illam subire in foro conscientie, nec in exteriori.

Quinta conclusio. Negans iniuste verum crimen non tenetur in conscientia ad soluendam pœnam pecuniariam ante condemnationem, & executionem, sed tantum peccat mortaliter secundum probabiliorem sententiam, quam quatuor rationibus fundat Carb. vbi supra.

Sexta conclusio. Absolutus à iudice etiam iniuste ad nullam restitutionem est obligatus. Sed hoc verum intelligo de pœna, non vero de damno illato parti, nec de eius interesse debito, ad quod antea & nunc in rei veritate erat & est obligatus.

Sotus vbi supra, art. 6. concl. 4. in fin. inquit hunc de quo quærimus teneri soluere eam pœnam, quam solueret si crimen commissum confessus esset, nisi pœna esset corporalis, quam nemo à se ipso sumere tenetur, ad exilium tamen tenetur, & ad soluendum omnia, quæ soluenda fuissent si crimen confessus esset.

gatus, nec sententia iniusta illum liberavit ab illius restitutione.

S V M M A R I V M.

- 1 De pœnis hæreticorum, vltra confiscationem, bonorum, referuntur, & examinantur plures pœna in num. seqq.
- 15 Abiurare hæreticum errores quid sit? Et plura de hac abiuratione declarantur in numeris sequentibus.
- 23 Hæreticus abiurare debet errores, vt in n. 15. cum seqq. Et non solum hæreticus hoc facere debet, sed etiam is, qui in suspensionem hæresis venerit.
- Abiurare errores propter vehementem suspensionem, aut leuem, multum interest, vt hic n. 23.
- 14 Abiuratio publicè fieri debet, si suspicio duxit originem à publico alibi, secus si secreto sit.
- 25 Clericus quando tradendus sit Curie seculari, si labatur in hæresim post abiurationem.
- 25 Abiuratio errorum coram quibus fieri debet.
- 27 Abiurare nolens errores ad arbitrium Episcopi, & Inquisitionum vt pertinax, & impetentis iudici seculari relinquendus est. Ampliatur num. 18.
- 29 Purgatio canonica quibus casibus, & quomodo fiat, & de ordine in ea seruando? remissuè.

De aliis pœnis hæreticorum vltra confiscationem bonorum.

Q V Æ S T I O XLVII.

Væro vterius, quænam sint alie pœnæ, quæ à iure imponuntur hæretico vltra amissionem & publicationem bonorum, de qua tantum egimus in quæstionibus superioribus? Et in hoc de iure Civili nouem pœnas congerit D. Ioan. Vela de pœn. delict. delict. c. 14. de hæres. verb. puniuntur autem.

De iure autem Canonico Zanchin in tract. de hæret. c. 13. n. 4. quem refert & sequitur Fatim. in suis quæstionibus criminalibus l. p. q. 10. n. 38. quatuor pœnas congerit. Primò, quod damnatur memoria defuncti, vt in cap. si quis Episcopus in fin. de hæret. & in l. quoniam venerabilis, C. de Episcopis & clericis. Secundò excommunicatur, talisque excommunicatio non ideo fertur vt illa amplius aligeretur, quia iam æterpaliter est damnatus, sed id fit in criminis detestationem, vt ceteri hoc iudicium terribile. Ecclesie audientes similia committere contemiscant, secundum Archidiacon. in summ. 24. quest. 2. Et licet hodie non videatur necessaria talis excommunicationis sententia, cum à iure hæretici sint eo ipso excommunicati, excommunicamus el primero, de hæret. non tamen tollitur præterea, quin possit & ab homine excommunicari, iuxta glossam & Doctores in c. quorundam de Ind. & tradit Gundisal. in tract. de hæret. q. 22. num. 7. Tertio imponitur pœna confiscationis bonorum, de qua sup. Quartò debent etiam hæretici exhumari, vt Ecclesiastica careant sepultura, cap. sacris de sepult. c. quicumque de hæret. in fin. quod verum est, si modo eius ossa poterant ab aliorum fidelium ossibus discerni, alias secus: imò secundum Ant. Gom. in 3. tom. var. resol. c. 1. de delict. n. 79. vers. ex quo primo inferunt, exhumata